

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПЛАНУВАННЯ ІТ-ПРОЕКТУ НА ОСНОВІ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПРОЕКТУ

Кожна людська діяльність пов'язана з ризиком. Ризик у проєктах можна визначити як шанс настання події, яка, ймовірно, матиме негативний вплив на цілі проєкту та вимірюється з точки зору ймовірності та наслідків. Управління ризиками є важливою практикою для досягнення успішної реалізації ІТ-проєктів. Точніше, він складається з наступних процесів:

(1) встановлення контексту ризику; (2) визначення з ризиком; (3) аналіз ризику; (4) оцінка ризику; (5) лікування ризиків; (6) моніторинг та огляд; (7) спілкуватися та консультування.

Лікування ризику передбачає визначення найбільш ефективніших стратегій боротьби з його виникненням. Взагалі існує чотири основні стратегії реагування на ризики проєкту:

(-) Уникнення – це невиконання діяльності, яка створює ризик.

(-) Зменшення – це зменшує ймовірність виникнення ризикової події та/або її вплив. Зменшення ризику є найпоширенішою з усіх стратегій управління ризиками.

(-) Передача – це передача ризику повністю або частково іншій стороні.

(-) Утримання – це прийняття ризику, тобто нічого з цим не робити (ігнорувати) ризик.

Ідентифікація ризиків, пов'язаних із впровадженням ІТ, може бути серйозною проблемою для менеджерів, оскільки існує безліч способів, за допомогою яких це можна описати та класифікувати. Ризики різняться за характером, серйозністю та наслідками, тому важливо визначити ризики, які вважаються ризиками високого рівня, усвідомити та керувати ними.

Серед найбільш поширених ІТ-ризиків, які вагомо впливають на результат проєкту є:

1. Комерційно-правові відносини: (1) Неадекватна продуктивність третьої сторони. (2) Судовий процес щодо захисту інтелектуальної власності. (3) Непорозуміння між клієнтами та підрядниками.

2. Економічні обставини: (1) Зміна кон'юнктури ринку. (2) Шкідливі конкурентні дії. (3) Програмне забезпечення більше не потрібне.

3. Поведінка людини: (1) Дефіцит кадрів. (2) Погана якість персоналу.

4. Політичні обставини: (1) Корпоративна культура не підтримується в компанії. (2) Відсутність підтримки виконавчої влади. (3) Політично вмотивований збір непов'язаних вимог.

5. Технологічні та технічні проблеми: (1) Неадекватна документація користувача. (2) Погана продуктивність виробничої системи. (3) Досягнуті або перевищені технічні обмеження рішення. (4) Неповні вимоги. (5) Невідповідний інтерфейс користувача.

6. Управлінська діяльність та контроль: (1) Необґрунтований графік і бюджет проєкту. (2) Постійні зміни вимог клієнта. (3) Відсутність узгодженого для користувача тестування приймання та критеріїв підписання. (4) Неможливість перегляду щоденного прогресу. (5) Відсутність єдиної відповідальності. (6) Погане керівництво. (7) Розробка неправильної функціональності програмного забезпечення. (8) Відсутність офіційного процесу управління змінами.

7. Індивідуальні заходи: (1) Позолота (завищена специфікація). (2) Нереалістичні очікування.

Висновок: завдання, яке стоїть перед керівниками ІТ-проєктів, полягає в тому, щоб визначити потенційні ризики та вжити відповідних дій. Це чітко вказує на те, що керівники ІТ-проєктів повинні бути дуже чутливими до цих ризиків у своїх проєктах.

Розуміння вирішальної ролі управління проєктами як всеохоплююча стратегія управління ризиками ІТ-проєктів є необхідною для успіху проєкту.

Список використаних джерел

1. Управління ризиками в проєктній діяльності / О. М. Верес, А. В. Катренко, І. В. Рішняк, В. М. Чаплига // Інформаційні системи та мережі // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2003. – № 489. – С.38–49

2. Carter, V., Hancock, T., Morin, J. and Robins, N. (1993), *Introducing RISKMAN: The European Project Risk Management Methodology*, NCC Blackwell, Oxford.

3. Савельєва Д. О. Управління ризиками ІТ проєктів: кваліф. робота випускника освітн. рівня бакалавр: спец. 051 – Економіка /Д. О. Савельєва ; НАУ. – Київ, 2020. – 99 с.